

Rudac

Leto IV. — Štev. 14

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA RUDNIKA LIGNITA VELENJE

27. novembra 1963

OB 20-LETNICI

Letos proslavljamo dvajsetletje zgodovinskega zasedanja AVNOJ v Jajcu. Čim bolj se od nas časovno odmikajo posamezni dogodki iz naše narodne zgodovine, zlasti tisti odločilni iz veličastnega narodno osvobodilnega boja, z večjim ponosom se jih spominjamo.

Ob tem jubileju osvežimo te dogodke iz naše velike preteklosti, ki dejansko pomenijo rojstvo naše republike.

29. novembra 1943 so se zbrali na osvobojenem ozemlju v bosanskem mestu Jajcu odposlanci vseh jugoslovanskih narodov na II. zasedanju AVNOJ. 142 odposlancev je enoglasno sprejelo »Deklaracijo II. zasedanja AVNOJ, v kateri so bili iznešeni uspehi narodnoosvobodilne borbe v Jugoslaviji, dokazana izdajalska dejavnost kralja Petra II., Draže Mihajloviča in Jugoslovanske emigrantske vlade v Londonu. Na tem zasedanju je bilo sklenjeno, da se AVNOJ spremeni v vrhovno zakonodajno in izvršilno predstavniško telo Jugoslavije, kot vrhovni predstavnik narodne in državne suverenosti Jugoslavije pa NKOJ, kot začasna narodna vlada, preko katere bo vršil AVNOJ svojo izvršilno funkcijo; da se izdajalski begunski vladi odvzamejo vse pravice zakonite vlade Jugoslavije, da se Nova Jugoslavija zgradi na demokratičnem, federativnem principu, kot prostovoljna državna skupnost enakopravnih narodov itd.

AVNOJ je sprejel tudi več posebnih odlokov, ki so pomenili formiranje najvišjih državnih organov nove Jugoslavije, ki so uspešno vršili svojo funkcijo ves čas borbe, vse do formiranja začasne narodne skupščine v avgustu 1945. Ta je sprejela zakone, na osnovi katerih je bila v novembru 1945 izvoljena ustavodajna skupščina, ki je na svojem prvem zasedanju 29. novembra 1945 proglasila Republiko in dala naši državi novo ime »Federativna ljudska republika Jugoslavija«.

Zgodovinski sklepi, sprejeti v Jajcu, so bili trdni vodniki prehojene poti v tem dvajsetletju. Saj smo v tem obdobju tako uspešno končali narodnoosvobodilni boj in po osvoboditvi dosegli velike uspehe v družbeno ekonomski osnovi, ter pri izgradnji novega, resnično demokratičnega družbeno političnega sistema. Z delavskim in družbenim samoupravljanjem je vedno bolj pri-

hajal do izraza neposredni interes delovnega človeka, ter njegova odločujoča vloga pri gospodarjenju z družbenimi sredstvi in pri odločanju delitve uspehov svojega dela.

Svobodni človek je postal torej ustvarjalec in upravljaec, zato ga tudi naša nova ustava po pravici postavlja na prvo mesto.

Vsi delovni ljudje naše socialistične domovine z radostjo pričakujemo rojstni dan naše Republike, posebno pa mi Velenjčani, saj živimo v mestu, ki je sad izrednih prizadevanj delovnih

ljudi v tem območju. Novo mesto Velenje, nova Elektrarna, druge tovarne in obrati, nove šole, ceste in vsi ostali uspehi so rezultat socialističnega razvoja naše komune v povojnih letih in eden od najlepših primerov splošnega napredka socialistične izgradnje v naši deželi.

OB PRAZNIKU REPUBLIKE

ČESTITAMO VSEM DELOVNIM LJUDEM
ŠALEŠKE DOLINE

OBČINSKI KOMITE ZKS
VELENJE

Gospodarstvo v občini Velenje

Podatki o razvoju gospodarstva za prvih 9 mesecev kažejo zelo ugodno sliko. Predvsem je karakterističen zelo visok nivo povečane gospodarske aktivnosti skozi vse letošnje leto. Vide ti je, da bo družbeni plan do konca leta dosežen v celotnem gospodarstvu, medtem ko so znotraj posameznih panog nekatera odstopanja.

Za gospodarstvo v občini je značilno tudi to, da se visoka proizvodnja dosega v veliki meri s povečanim delovnim učinkom, nadalje da se ta proizvodnja dosega ob stabilnejšem tržišču in ob večji uravnovešenosti med proizvodnjo in potrošnjo, ter da se nadaljujejo pozitivna gibanja iz drugega polletja preteklega leta. Vzporedno s povečano proizvodnjo se je povečala tudi nominalno in realno osebna potrošnja. Zadovoljive rezultate v primerjavi z lanskim letom dosega tudi v izvozu.

Ceprav so doseženi uspehi zelo ugodni, pa vključno temu istočasno ugotavljamo, da bi bili prikazani rezultati lahko še ugodnejši, ako bi bili uspeli od-

straniti razne subjektivne in objektivne težave, katere so spremljale in še spremljajo našo proizvodnjo.

Težave so bile v glavnem naslednje:

— težave z uvozom potrebnih strojev za Tovarno gospodinjne opreme »Gorenje« in Tovarno usnja Šoštanj,

— težave z reprodukcijskim materialom (domačim in iz uvoza),

— pomanjkanje železniških vagonov v določenem času,

— preizek start v proizvodni dinamiki v začetku leta,

— prepočasno odpravljanje zapazanih subjektivnih razlogov v poedinah delovnih kolektivih, kateri se predvsem nanašajo na organizacijo dela, obdelovanje trga, sklepanje pogodb v naprej itd.

Značilnosti izpolnjevanja osnovnih predvidevanj občinskega

družbenega plana so naslednje:

— industrija in rudarstvo kot najmočnejša gospodarska dejavnost v občini je povečala proizvodnjo napram lanskemu letu v istem času za 21,38 %.

Ob takšnem povečanju proizvodnje je bila povečana storilnost dela za 7,72 % kar je tudi skladno s predvidevanji družbenega plana. Med letom imamo dva kritična meseca, v katerih je nenormalno padla proizvodnja napram lanskemu letu, in sicer junij (indeks 104,18) in september (ind. 106,15), medtem ko se je vse ostale mesece gibala na preko 120 %. Največje povečanje je bilo doseženo v aprilu (indeks 144,34) vendar je v lanskem letnem zasledovanju industrij-

prejšnjega leta. Ravno tako vidimo tudi v mesecu septembru večji izpad pri proizvodnji električne energije (napram septembru 1962 doseženo le 66,59 % proizvodnje) in pri RLV, kjer je bilo doseženo 97,68 % proizvodnje v istem mesecu preteklega leta. Za takšno dinamiko v proizvodnji obstojijo objektivni, so pa tudi subjektivni razlogi. Nemajhen problem je v dokaj visokem staležu bolnih, zaradi katerih je razumljivo beležen prav pri RLV večji izpad proizvodnih dni. Tudi storilnost ima precejšnjo dinamiko, ter je o tem vprašanju prav tako ugotavljati vzroke.

Podatki kažejo, da je najbolj povečala produktivnost v letoš-

MLADINA OB DNEVU REPUBLIKE

Dvajset let je minilo od zgodovinskega II. zasedanja AVNOJ v Jajcu, dvajset let nove države, ki je praktično nastala na ruševinah in pogorišču in se v tem kratkem razdobju povzpela med industrijsko razvite in moderne dežele, še več, postala je ena izmed vodilnih socialističnih držav na svetu. Dvajset let je od tega, kar so delegati, predstavniki borečega se ljudstva, postavili temelje republiki in novi družbeni ureditvi. Sklepi, ki so jih sprejeli, so bili revolucionarni, vendar delegati so se zavedali, da jim široke množice naših narodov zaupajo, da zaupajo v vodstvo, ki jim kaže edino pravo pot do osvoboditve. Zavedali so se, da terja uresničenje teh sklepov žrtve in napore, toda od teh niso odstopili.

Domovina je bila osvobodjena, toda uničena in porušena, zaostalost predaprilske Jugoslavije

pa je položaj še poslabšala. Vendar ljudstvo ni obupalo. Pod vodstvom KP in maršala Tita je začelo z izgradnjo dežele in obenem samega sebe. In tudi v tem obdobju, kot med narodnoosvobodilno borbo, je mladina pokazala svojo visoko zavest. Prva je stopila na pogorišča in s svojim poletom dala obnovi pristen značaj. Tisoče mladincev je sodelovalo v mladinskih brigadah, kjer je s svojim delom dala najlepša darila domovini. In kakor so med borbo mnogi postali heroji, tako je obnova dala udarnike. Ta polet in zanos, pa ni gradil samo cest in železnic, pač pa je še v večji meri gradil mlade prostovoljce v duhu socializma, bratstva in enotnosti.

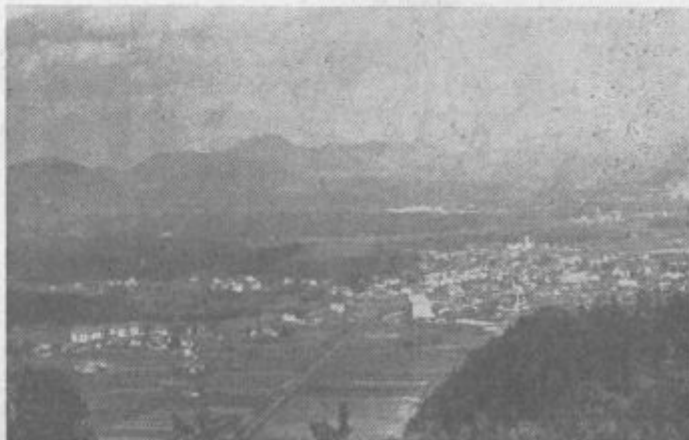
Ob koncu želimo, da bi bil ta jubilej vzpodbuda za še večji napredek in razvoj, ter obenem kažipot vsej mladi generaciji.

ske proizvodnje bil ta mesec najslabši in ni dosegel niti proizvodnje iz prejšnjega leta. Nenormalno nihanje v proizvodnji nas nujno opozarja na to, da moramo ugotoviti razloge, kateri povzročajo takšno stanje.

Izredno nizka proizvodnja v juliju je posledica letnega remonta TE Šoštanj, kjer je proizvodnja padla na 22,59 % v primerjavi z junijem 1962, ni pa bil dosežen plan proizvodnje v Galanteriji Šoštanj (indeks 97,56), pa tudi Rudnik lignita Velenje v tem mesecu ni dosegel več kot 99,47 % proizvodnje iz junija

njih 9 mesecih Tovarna gospodinjne opreme »Gorenje«, in sicer za 62,27 % napram lanskemu letu. Za njo si sledijo: Galanterija Šoštanj z 19,92 %, Tovarna usnja Šoštanj z 12,17 % in RLV s 5,05% povečanjem. Termoelektrarna dosega zaradi nižje proizvodnje tudi nižjo storilnost, kakor v letu 1962. Indeks je 95,73.

Med meseci letošnjega leta je bil v pogledu porasta storilnosti najuspešnejši mesec april, ko je bila ob velikem porastu proizvodnje tudi storilnost večja za 31,14%. Upoštevati pa je treba

Dvajset let v zgodovini naroda ne pomeni mnogo... Ko pa se ozremo nazaj na lastno prehojeno pot, na dan, ko je bila pred dvajsetimi leti ustanovljena na Balkanu prva socialistična republika, ugotovimo, da je lahko dvajsetletno obdobje v življenju naroda odločilnega pomena. Jugoslovanski narodi smo si v tem času priborili nacionalno in socialno svobodo, dosegli pomembne uspehe na področju družbene preobrazbe pri graditvi socializma, na področju lastnega gospodarskega razvoja in pri afirmaciji ter utrditvi svojega mednarodnega položaja.

Razdobje, ki je za nami, je značilno ne le zaradi hitrega razvoja proizvodnih sil, temveč še posebno zaradi revolucionarnih sprememb v odnosu med ljudmi, v položaju neposrednih proizvajalcev pri upravljanju in delitvi ustvarjenega dohodka z družbenimi proizvajalnimi sredstvi.

Skratka, v tem času naše ustvarjalnosti je bil dosežen zelo pomemben napredek na vseh področjih družbenega, političnega in ekonomskega življenja.

Na samoupravljanju, kot osnovnem načelu, izgrajujemo takšen demokratični mehanizem, ki omogoča, da delovni ljudje sami neposredno upravljamo. Tako postaja socialistična demokracija po svoji vsebini in po svojih oblikah čedalje bolj neposredna demokracija, zasnovana na najrazličnejših oblikah samoupravljanja, razvija tak sistem neposredne socialistične demokracije, ki po svoji demokratičnosti daleč presega vse družbene sisteme v dosedanem zgodovinskem razvoju. Naši nadaljnji naporji bodo še naprej usmerjeni v to,

Naši nadaljnji naporji

da v procesu družbeno-političnega življenja nenehno dajemo poseben pomen vlogi in mestu našega delovnega človeka in uveljavljanju njegove osebnosti.

Zlasti v minulem petletnem obdobju smo dosegli na področju gospodarskega in družbenega življenja Jugoslavije velik vzpon in močan razvoj materialnih dobrin. Naj navedemo samo nekaj podatkov.

Skupni družbeni proizvod in narodni dohodek sta se od leta 1958 do leta 1962 povečala za 50 odstotkov oziroma sta naraščala po povprečni letni stopnji, ki je bila večja kakor 7 odstotkov.

Skupni fizični obseg industrijske proizvodnje je v preteklem petletnem obdobju postal večji za 67 odstotkov. V okviru

skupnega porasta industrijske proizvodnje se je proizvodnja sredstev za delo povečala približno za 68 odstotkov, proizvodnja reprodukcijskega materiala za 59 odstotkov in proizvodnja blaga za široko potrošnjo za okoli 76 odstotkov.

V vseh teh rezultatih se hkrati zrcali tudi delo in naporji velenjskih rudarjev, ki skupaj z ostalimi delovnimi ljudmi gradimo novo socialistično družbo. Ko bomo za dan republike ponovno podali obračun naših prizadevanj in plodnih rezultatov, bomo hkrati prevzeli na svoja ramena nove obveznosti. Vsak po svojih močeh bo moral še z večjo energijo izpolnjevati svoje obveznosti, da bomo do konca leta izpolnili naša planska predvidevanja.

Sindikalna organizacija rudnika lignita Velenje iskreno čestita vsem članom k Dnevu republike in želi, da bi v nadaljnjih naporih uživali lepšo bodočnost.

v letošnjem letu

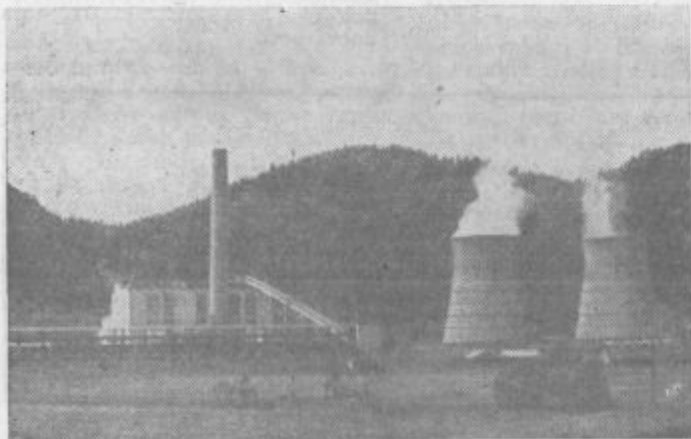
objektivne možnosti pri povečanju produktivnosti dela.

Gradbena dejavnost se je v letošnjem letu močno povečala, čeprav ne bo doseženo predvidevanje. Po družbenem planu je gradnja Energokemičnega kombinata, kar se pa v večji meri prenaša na naslednje leto. Gradbena aktivnost je v letošnjih mesecih večja za 69,52 %. Največ se je povečala vrednost gradbenih del na gospodarskih objektih. Na negospodarskih objektih pa doseženo povečanje 46,30 % odgovarja predvidevanjem družbenega plana. Najuspešnejše poteka pri negospodarskih objektih gradnja stanovanj za trg, katero izvaja gradbeno podjetje Vegrad. Na kompleksu se gradi 135

stanovanj, od katerih bodo prva (po zadnjem tovarišu iz Vegrada) vseljiva že konec letošnjega leta. Povečani obseg poslovanja v industriji in gradbeništvu je zahteval tudi zelo živo in močno dinamiko na ostalih področjih. Tako se je obrat. dejavnost, merjeno po povečani realizaciji, povečala za 25,96 %, komunalna dejavnost celo 53,55 %, promet v trgovini na drobno je večji za 21,12 %, v trgovini na debelo (Vino Smartno ob Paki) za 37,15 %. Nad pričakovani se razvija v letošnjem letu promet v gostinstvu. Povečanje je doseženo na vseh področjih. Tako je celotni promet večji za 51,90 %, v tem času se je povečalo število gostov za 15,42 %, število nočitev pa je večje za 6,51 %. Na takšno skupno povečanje je vplivalo povečano število gostov v hotelu Paka z »weekend« naseljem ob Jezeru in hotelu Kajuhov dom, dočim je število gostov in nočitev v planinskih postojankah in pri privatnikih precej nižje od lanskega leta.

Pozitivno v občini je to, da se je dosedanjim podjetjem, katera plasirajo svojo proizvodnjo tudi v izvoz, pridružilo novo podjetje, t. j. Galanterija Šoštanj. Čeprav je začetek zelo skromen, je pa prav tako zelo pomemben. Po pogodbah, katere so sklenjene, obstoje vsi pogoji, da tudi podjetja, katera še zelo zaostajajo v izvozu, svoje naloge do konca letošnjega leta tudi izvršijo.

Takšna dinamika v gospodarstvu ima vsekakor ugodne posledice. Ugodne še toliko bolj, ker pri tem istočasno tudi ugotovljamo, da so se zaloge gotovega blaga bistveno zmanjšale (razen pri TUS, kjer je takšna dinamika dosežena šele v zadnjem času).

stanovanj, od katerih bodo prva (po zadnjem tovarišu iz Vegrada) vseljiva že konec letošnjega leta.

Povečani obseg poslovanja v industriji in gradbeništvu je zahteval tudi zelo živo in močno dinamiko na ostalih področjih. Tako se je obrat. dejavnost, merjeno po povečani realizaciji, povečala za 25,96 %, komunalna dejavnost celo 53,55 %, promet v trgovini na drobno je večji za 21,12 %, v trgovini na debelo (Vino Smartno ob Paki) za 37,15 %. Nad pričakovani se razvija v letošnjem letu promet v gostinstvu. Povečanje je doseženo na vseh področjih. Tako je celotni promet večji za 51,90 %, v tem času se je povečalo število gostov za 15,42 %, število nočitev pa je večje za 6,51 %. Na takšno skupno povečanje je vplivalo povečano število gostov v hotelu Paka z »weekend« naseljem ob Jezeru in hotelu Kajuhov dom, dočim je število gostov in nočitev v planinskih postojankah in pri privatnikih precej nižje od lanskega leta.

V primerjavi z lanskim letom je dinamika pri izvozu dokaj ugodna. Če pa primerjamo predvidevanja po družbenem planu, pa pri izvozu nalog ne izpolnjujemo. Podatki so naslednji:

— izvoz napram lanskemu letu je povečan za 131,16 %

— napram planu pa zaostaja za 5,42 %.

Se bolj neugodno sliko dobimo, če to izvršitev ugotovljamo po delovnih kolektivih. Pri tem se vidi, da je svoje planske naloge v letošnjem letu presega TUS (za 6,78) dočim jih je izpolnila Tovarna gospodinjske opreme v Gorenju le z 27,99 %.

Kako izgleda gospodarsko stanje v naših delovnih kolektivih kažejo nekateri podatki iz periodičnih obračunov za tretje tromesečje letošnjega leta, in sicer:

— Plačana realizacija je večja za 41,8 %.

— Porabljena sredstva so večja za 44,8 %.

— V porabljenih sredstvih je večja amortizacija (v glavnem zaradi izvršene revalorizacije osnovnih sredstev) za 38,5 %.

— Neto produkt je povečan za 41 %.

— Dohodek gospodarskih organizacij je večji za 76,5 %.

— Prispevki iz dohodka za federacijo so večji za 86,8 %.

— Čisti dohodek je večji za 68 %.

— Prispevek od izrednega dohodka je večji za 164 %.

— Ostanek čistega dohodka po odbitku dela za osebne dohodke je večji za 172 %.

Teh nekaj številke pove, da je stanje našega gospodarstva v prvih devetih mesecih ugodno, čeprav so vidna tudi gibanja, katera vplivajo na slabšanje stanja. Tako se za 3 % hitreje povečujejo porabljena sredstva od porasta realizacije. Res je tu opravičeno upoštevati povečanje na račun revalorizacije osnovnih sredstev, katera ima močan vpliv. Zelo visoke so nekatere družbene obveznosti kot npr. prispevek od izrednega dohodka, kateri je podvržen splošni kritiki in so izgledi, da bo ta zvezni instrument za naslednje leto odpadel.

Pregled znotraj panog in po podjetjih se ponekod bolj, drugje manj, odmika od občinskega povprečja. Gledano po panogah,

ostane manj sredstev za sklade v kmetijstvu in gradbeništvu. V teh dveh panogah so vzroki tudi objektivne narave. Npr. KZ Šoštanj je prenehala z odkupom lesa, v gradbeništvu pa je bila izredno dolga zimska sezona. Vse ostale panoge stojijo boljše kakor lansko leto.

Po podjetjih v okviru panog pa je stanje naslednje:

— V industriji imajo vsa podjetja boljši gospodarski uspeh v 9 mesecih letos napram lanskemu letu, razen Tovarne usnja v Šoštanju, katera je morala pokriti izplačane OD delno iz rezervnega sklada.

— V trgovini so manjša sredstva za sklade edino pri Merkurju v Šoštanju in so dosegli 91,4 % lanskoletne višine.

— V storitveni obrti ima manj sredstev za sklade Mizarstvo Velenje (81,5 %).

— V uslužnostni obrti je slabše stanje pri »Cevljarstvu« Velenje (doseženi skladi 80 %).

Nepokrite osebne dohodke imajo v 9 mesecih, kakor že poprej omenjeno, delovni kolektiv TUS (za 6,78), dočim jih je iz »Kajuh« Šoštanj, kateri se bo priključil k »Svobodi« Šoštanj, od katere politike tudi v glavnem izvira povzročeni manjko. Neurejene so še razmere v menzi elektrarne Šoštanj, katera izkazuje izgubo za 9 mesecev.

Posebno se bo moral v zadnjih mesecih potruditi delovni kolektiv TUS, da bo z rednim delom in kvalitetnim blagom do konca letošnjega leta saniral obstoječe stanje.

Jama vzhod in njeno delo

29. november je bil odločilen mejnik za celotno jugoslovansko skupnost, še posebej pa za naš delavski razred. Na vsakem koraku smo lahko ponosni nad uspehi našega dela in z zaupanjem gledamo prihodnost. Ob tej važni obletnici navadno kritično presodimo sadove dosedanega dela in nakažemo smerice in napotke za doseganje še večjih uspehov v prihodnosti. V naslednjih vrsticah bi skušal prikazati nekaj glavnih problemov, ki so se oziroma se še pojavljajo in ki so bili glavna vsebina dela ODS jame vzhod v letošnjem letu.

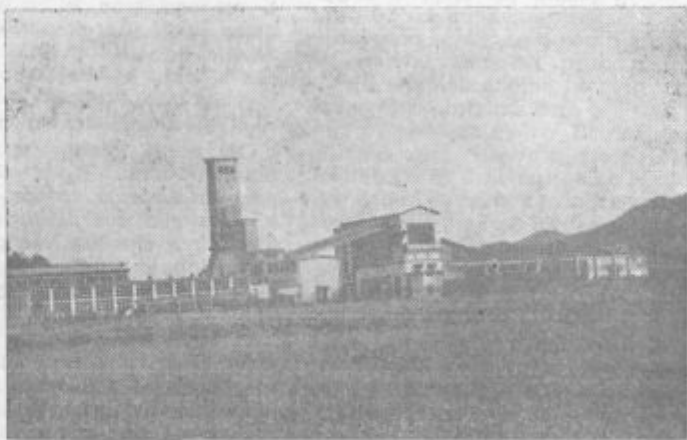
ODS je imel doslej 35 sej, udeležba se je gibala okrog 60 %. Redno so se obravnavali operativni plani, doseganje teh planov, predlogi OE in vsi ostali problemi, ki se vsakodnevno pojavljajo.

Rezultati, ki so bili doseženi v letošnjem letu, so zelo zadovoljivi, saj so v glavnem pripomogli, da bomo letos dosegli rekordno proizvodnjo 3 milijone ton. Storitnost na odkopih je do konca septembra porasla za 11,3 %, kar je nedvomno velik uspeh. Poslovni stroški so bili vsak mesec nižji od planiranih, medtem ko so bremenitve posameznih stroškovnih mest precej nihale. Cene uslug oziroma posameznih artiklov, ki nam jih druge EE izvršujejo, imajo stalno ten-

V prvi polovici leta so bili učinkovi precej boljši, precejšnje motnje so nastale z prečnim odkopavanjem na 90. etaži, kjer so se začele priprave za OMKT stroj. To je povzročilo slabšanje pogojev dela in večje vzdrževanje. Ravno ob tem času se je formirala 101. etaža ter zahtevala večje obložitve in premeščanje ljudi iz 90. na 101. etažo. Ker ni bilo dotoka delovne sile, zahteve so se pa glede kompleksa povečale, je bilo okrnjeno koriščenje letnih dopustov.

Če gledamo takšno situacijo sedaj nazaj, lahko ugotovimo, da na te stvari nismo bili dovolj pripravljeni oziroma se nismo takoj prav znašli.

Pri prijemih za zmanjšanje ne-

denco naraščanja ali pa so precej višje od cen na tržišču za nekatere izdelke. To ne kaže pravičnega odnosa do osnovne proizvodnje. Stroški se povečujejo zaradi nepravilnega odnosa do naše mehanizacije, tudi izgubljanje raznih drobnih stvari v jami ne bi bilo potrebno, če bi se na to bolj pazilo.

Glavni problem je bil vseskozi pomanjkanje delovne sile, oziroma borba za zmanjšanje neproduktivnih dni, bolanih, nezgod in ostalih izostankov.

zgod, vidimo, da našim rudarjem manjka HTV vzgoje, ker ima ca. 80 % nezgod vpliv osebnega faktorja. Glede navadno bolanih je bilo govora na vseh sejah, posebno ko se je število bolanih začelo dvigati. Težko razumljivo je to, da smo imeli v januarju 45 bolanih dnevno, od polovice leta naprej pa vedno 100. Kljub angažiranosti vseh naših služb, in še zdravstvene posebej, da bi se stalež bolanih znižal, nam to ni uspelo. Takšno nepričakovano povečanje ne- (Nadaljevanje na naslednji strani)

2 leti »Vegrada«

Občinski ljudski odbor Soštanju je v letu 1957 ustanovil Komunalno obrtno podjetje Velenje z namenom, da se vzporedno z razvijajočim mestom razvija tudi komunalna dejavnost. Spričo tedanjih pogojev pa je kolektiv tega podjetja začel sistematično širiti svoj »Remont« v gradbeno smer in iz tega se je rodilo sedanje gradbeno podjetje.

S priključitvijo gradbenega dela bivšega »Gradbenika« v Soštanju je komunalna dejavnost podjetja postajala organizacijsko breme, zaradi tega se je odločilo, da se komunalna dejavnost osamosvoji, podjetje pa preimenuje v sedanjo firmo SGP »Vegrad« z izključno gradbenimi dejavnostmi.

Razvojná pot podjetja ni bila lahka. Kolektiv se je boril s pomanjkanjem kadra, obratnimi sredstvi, predvsem pa z mehanizacijo, ki je razen nekaj starih kamionov skorajda ni bilo.

Da se podjetje uveljavi, je kljub neopremljenosti prevzemalo zahtevnejše objekte. Tako se je izpopolnjevalo v kvaliteti in organizaciji.

Leto 1963 lahko štejemo za eno najtežjih v zgodovini »VEGRADA«, saj si je podjetje zadalo sorazmerno visok plan, in sicer povečanje bruto produkta za 84 %. Takšen skok ni normalen, zaradi tega je moral kolektiv vložiti vse napore, da se plan realizira, odnosno, da ga čim bliže doseže. Če bo zima ugodna bo tudi plan proizvodnje dosežen.

Letos se je kolektiv odločil, da začne z gradnjo stanovanj za tržišče. To je novost, ki v jugoslovanskem merilu do sedaj ni bila v praksi. Podjetje je najelo 120 milijonov kredita pri Gospodarski banki SRS, del kredita pa iz lokalnih virov. Tako je spomladi zastavilo 3 stolpiče po 18 stanovanj, od katerih bosta dva vseljiva še v tem letu, ob koncu polletja pa je pričelo z gradnjo še treh blokov po 28 stanovanj, ki so že v četrti fazi. Tak način gradnje je za podjetje zelo ugoden, saj si sam kroji svoj proizvodni plan, s tem pa je organizacija dela bistveno lažja. Končno pa je podjetje tudi proizvajalec in prodajalec svojih finalnih izdelkov, ne pa kot doslej, podjetje za usluge.

Podjetje posveča veliko skrb tudi družbenemu standardu svo-

jih delavcev. Tako je oskrbelo v času obstoja že 47 družinskih stanovanj, letos pa je zgradilo moderno naselje za 216 ležišč, z vsemi sanitarnimi prostori. V eni sobi so tri ležišča. Sobe so centralno ogrevane, tla so parketna ali juta filc. V posteljah ni več tradicionalnih slamaric, ampak so nameščeni »Joggy« vložki. S tem je podjetje uspelo znatno znižati fluktuacijo delavcev. Imajo tudi svojo družbeno prehrano, kjer se delavcem nudi po ugodni ceni razmeroma visoko kalorična hrana. Vsak član kolektiva dobiva s 50% popustom tudi vsakodnevni obrok hladne malice.

Istočasno je kolektiv reševal tudi pereč problem mehanizacije:

Tako je bilo nabavljeno:

- gradbeni žerjav »Pohorac«;
- centralno betonarno s kapaciteto 20 m³ betona na uro;
- dva kamiona TAM — 4500;
- kompresor;
- gradbeni cevni odri;

in še nekatere manjše stroje, kar je veljalo preko 40 milijonov dinarjev.

Za del sredstev je podjetje uspelo najeti kredite, ostalo pa je financiralo iz lastnih sredstev.

Trenutno ima podjetje v gradnji naslednje objekte:

- 2 17-stanovanjska bloka v Soštanju;
- hala TUS v Soštanju;
- »Planika« Topolšica;
- 3 17-stanovanjski stolpiči v Velenju;
- 3 28-stanovanjski bloki v Velenju;
- 16-etažni nebotičnik v Velenju;
- bencinska črpalka v Velenju;
- dva bloka po 16 stanovanj v Mozirju

in še lastne investicije ter nekatere manjše objekte.

Podjetje računa, da bo pri izgradnji Energo-kemičnega kombinata v Velenju uspelo dobiti delo in s tem dokazalo, da je na dobri poti.

Gradbeno podjetje »Vegrad«

čestita k prazniku republike -
29. novembru

Jama vzhod in njeno delo

(Nadaljevanje s prejšnje strani)

produktivnih dni ustvarja težave glede izpolnjevanja planskih nalog, ki so pri nas zelo ostro postavljene. V takih momentih bi bilo pravilno, da bi se naredila korekcija plana. Še težja situacija bo v naslednjem letu, ko bo plan še višji, vemo pa, da je povečanje proizvodnje pri nas odvisno v glavnem od dotoka delovne sile.

ODS je med drugim obravnaval in ugotovil, da imamo še precejšnje pomanjkljivosti glede organizacije dela, kjer igra razgledanost in sposobnost vodilnega kadra veliko vlogo. Tu se je večkrat premalo postavljalo vprašanje odgovornosti do izvrševanja nalog, večsah smo se pa spuščali preveč v podrobnosti.

V začetku leta se je na 90. etaži s posebno pazljivostjo pristopilo k razvijanju dela obračunske enote. Pokazali so se že lepi rezultati. Zaradi pomanjkanja delovne sile se je nekaj članov OE po potrebi premestilo na 101. etažo. Od tedaj so se te stvari več ali manj opustile, ker je reševanje proizvodnje dobilo prednostni značaj.

Decentralizacija samoupravljanja na OE ima namen še bolj približati reševanje problemov in dati možnost samoupravljanja vsakemu delavcu. Danes bi si težko zamislili, kaj bi nastalo na primer z ukinitvijo samoupravnih organov. Da smo dosegli tako dobre rezultate je prav gotovo v precejšnji meri vplivalo delo samoupravnih organov. Vendar je treba na-

šim OE dati materialno osnovo, potem bo interes in delo teh čisto drugačen.

Če vzamemo v našem primeru, da naj bi OE etaže, ki ima ca. 600 ljudi, kar predstavlja velikost manjšega rudnika, morala reševati vse probleme, ki tu nastopajo, mora imeti vse ekonomske pokazatelje, kot jih ima ODS. Prvi korak k temu je bila postavitev delovnega mesta tehnika etaže, ki bo te stvari pripravljal in vsklajeval.

OE bi probleme nedoseganja plana posameznih čel, odkopavanje, vzdrževanje, zračenje, zaslužki, izostanki, nedoseganje ciklusa, disciplina, skratka vse probleme, ki nastopajo na etaži in so lokalnega značaja, sproti in lažje reševala.

Precej zaostajamo za razvojem v pogledu družbeno-ekonomske razgledanosti našega delavca-upravljalca. Čeprav je ta nivo sedaj precej višji kot je bil, vendar prepočasno napreduje. Vsi skupaj moramo stremeti za tem, da bodo OE zaživele, s tem bo tudi interes posameznika za dobro gospodarjenje kolektiva porasel. Včasih naložimo na gotove poraze, ki nam pokažejo, da je treba na tem področju še precej dela. Na pr.: rudar bežno pogleda zapisnik ODS, ko gre mirno oglasne deske in zamahne z roko, češ: kaj to mene briga.

Tudi vodilni kader ni vedno na mestu, posebno pri vodjih čel se to opaža. Vodja čela mora znati napraviti pravo vzdušje in razvijati pravilne odnose med ljudmi.

Tu večkrat izstopajo razni pojavi: oglasna deska, premajhna razgledanost, osebni interesi, premajhno poklicno znanje, premajhno zalaganje pri delu, premala avtoriteta itd.

Problemi v OE vplivajo na določanje ODS, ti morajo biti njegova vsebina dela, vendar jih je treba povsod obravnavati in reševati v interesu celotnega podjetja. Isto vodilo mora biti pri delu med EE, političnimi organizacijami in tudi upravnimi službami. Nadkriljevanje enega nad drugim ne more roditi dobrih rezultatov, ravno tako ne vsiljevanje nekaj tretjega. Če niso te stvari vsklajene in osvetljene z vseh strani s ciljem za boljše doseganje rezultatov podjetja kot celote, rušijo zadovoljstvo in zaupanje med članji kolektiva ter hromijo delavsko samoupravljanje.

Načrtno gospodarjenje se v socialistični državi povsod poudarja. Zato je treba naše plane realno postaviti, tehnično obdelati in preanalizirati na vseh naših forumih ter jih z zavestjo sprejeti. Če bomo potem še jasno določili obveznosti, dolžnosti in pravice, se bo vse delo odvijalo dosti lažje in z manj neroveze. Za takšno delo je potrebno več strokovnega dela in tudi več kadra. Mi tehnične službe — strogo vzeto — sploh nimamo. Potreben bi bil razvojni planski oddelček. Ves tehnični kader je direktno v operativi. Nadaljnji razvoj cikličnega dela, dela na odkopih in pripravah te stvari nakazuje, nekatere zastarele norme in akordi pa te obnovitve zahtevajo.

Fluktuacijo delovne sile povzročajo nizki osebni dohodki v primerjavi na pogoje dela v rudarstvu in s plačami druge industrije, oziroma visoki življenjski stroški v Velenju samem. Ugotovimo lahko, da so plače pri nas v zadnjih treh mesecih v upadanju, medtem ko so cene artiklov vsak dan višje. Znano je tudi, da so plače v rudarstvu nasploh daleč od nivoja, kamor bi z ozirom na pogoje dela spadale. To pa povzroča odliv delovne sile drugam.

Te stvari se bodo morale začeti nekje reševati, in kakor smo brali iz časopisov, so ti problemi že v razpravi na IS SRS.

Večja težava nas čaka v zvezi z uvedbo 42-urnega delavnika z ozirom na specifično delo v rudarstvu in ogromne potrebe po premogu. Treba bo poiskati vse skrite rezerve, ki še kje obstajajo. Najprej bi bilo treba odpraviti nedeljsko in nadurno delo, kar bi šele dalo osnovo za 42-urni delavnik.

Pred nami je še obdelava statuta podjetja, našega osnovnega zakona, katerega bi tudi moral poznati vsak član kolektiva do zadnje podrobnosti.

Čeprav sem kritično podal nekaj problemov, nas to ne sme motiti. Boljše je, da te stvari poznamo, ker jih bomo potem vsi skupaj lažje reševali.

EE jama vzhod čestita k dnevu republike in želi veliko uspehov vsem članom kolektiva Rudnika lignita Velenje in vsem delavcem občine Velenje.

Rudi Kotnik

TOVARNA USNJA ŠOŠTANJ, NJEN NASTANEK IN RAZVOJ

Eno najstarejših podjetij industrijskega značaja v SFRJ, je nedvomno Tovarna usnja Šoštanj. Njen nastanek beležimo v letih 1788 do 1789, v dobi, ko v naši dolini še ni bilo nobene industrije. Cvetela je obrt in gostinstvo, predvsem pa kmetijstvo. V takratnih časih ni bilo motorizacije, prevladovala je pač konjska vprega. Razumljivo je, da je ravno usnjarska industrija bila tista, ki je imela nalogo oskrbovati vprečno živino z opremo za vožnjo, zlasti pa takratno vojsko s sedli in priborom

Ena prvih tovarn, ki je v namen proizvodnje, je bila ravno šoštanjska — še danes znana po najkvalitetnejšem proizvodu blanka (likanca). Celih 130 let so v tej tovarni izdelovali samo likanec. S prenašanjem izkušenj v izdelovanju tega artikla iz roda v rod, je kvaliteta sčasoma dosegla tako visoko raven, da je likanec »konjska glava« kot zaščitnim znakom, postal evropski pojem in kot tak ni imel konkurence na tržišču.

Razumljivo je, da je bila v začetku proizvodnja ročna, vendar je podjetje zaradi visoke rentabilnosti lahko uporabljalo in dokupovalo moderna sredstva za proizvodnjo. Zanimivo je, da ima tovarna še danes nekaj strojev iz tistih časov, ki se pa seveda stalno zamenjujejo z novimi, najmodernejšimi. Tovarna je neposredno pred prvo svetovno vojno proizvajala oz. predelovala dnevno 7.000 kg goliče, kar je takrat predstavljalo ogromno kapaciteto, še posebej zato, ker je likanec takrat potrebovala le obrt, ne pa industrija. Z hitrim porastom motorizacije in mehanizacije poljedelstva in transporta je po prvi svetovni vojni potreba po likancu vse bolj upadala. Podjetje je bilo zaradi tega prisiljeno iskati nove rešitve, uvajati nove izdelke, skratka zadostiti potrebam po povpraševanju po artiklih za obutev. Pričelo je proizvajati podplatno in zgornje usnje, kar je poleg ostalega, njen artikel še danes.

Mnogo rodov je šlo skozi to podjetje. Še danes se pojavlja kakih 100 družin, čisto usnjarskih, ki so obdržale tradicijo svojih prednikov — usnarjev in njih poklic nadaljujejo.

V stari Jugoslaviji je bilo podjetje znano širom dežele po svojih zavednih delavcih, po proletarcih, ki so leta 1935 organizirali in izvedli nekajdnevno stavko, zahtevajoč večji kos kruha in najosnovnejše delavske pravice. Mnogo naprednih delavcev je bilo po štrajku odpuščenih, toda stavka je delno le uspela. Njen uspeh je bil predvsem v kompaktnosti čvrstih sil, v dejstvu, da se delavstvo pod vodstvom svoje avantgarde KP prebujala in da ni več daleč dan do končnega obračuna s kapitalizmom. Boj za delavske pravice se je nadaljeval vse do druge svetovne vojne. Okupator je v svoji štiritletni krvavi moriji zahteval desetine življenj tovarniških delavcev, med njimi nekaj vidnih revolucionarjev, članov kolektiva. Kolektiv je prav tako dal vrsto borcev — partizanov, ter tako opravičil svojo borbena preteklost, izraženo zlasti pred vojno.

Po osvoboditvi je bila usnjarska v dokaj žalostnem stanju. Prejšnji lastnik je naprave le iz-

koriščal, ne da bi vlagal sredstva za modernizacijo ali izpopolnitev obrata.

Vsa osnovna sredstva, ki so bila po osvoboditvi nabavljena smo plačali iz lastnih ustvarjenih sredstev. Dotacij in posojil nismo prejeli.

Podjetje je od osvoboditve dalje dalo družbi preko 5 milijard.

Podjetje se nahaja v težavah zaradi svojega zastarelega strojnega parka in naprav, zato bo treba misliti na obnovo.

Produktivnost v naši usnjarni je bila pravilno usmerjena. Proizvodni plani od osvoboditve dalje so bili količinski in finančno vedno doseženi. V naslednjem nekaj podatkov o kapaciteti proizvodnje od leta 1952 dalje:

1952. leta	3.067 ton ali 100 %
1955. leta	3.311 ton ali 108 %
1959. leta	3.995 ton ali 131 %
1963. leta	4.196 ton ali 137 %

Zaradi zastarelosti obrata in težkih pogojev dela, je podjetje v letu 1959 pričelo s pripravami za rekonstrukcijo kromovega obrata. Z deli se je pričelo leta 1960, tako da je začel obrat obratovati v letu 1963. Z dograditvijo tega obrata se je proizvodnja zgornjega kromovega usnja podvojila. V drugi fazi rekonstrukcije se je pričelo z rekonstrukcijo skladišča za surove kože, ki je v dokončni fazi izgradnje. Po rekonstrukcijskem načrtu ostane še rekonstrukcija vegetabilnih oddelkov. Ti naj bi bili dovršeni do leta 1970.

V letu 1963 je bil planiran finančni plan podjetja v višini 2.800.000.000 dinarjev. Po planu za leto 1964 pa bo podjetje proizvedlo za 3 milijarde 750 milijonov dinarjev. V sedemletnem planu se bo proizvodnja letno povečala tako, da bo znašala 1970 6 milijard 750 milijonov dinarjev.

V letu 1963 je podjetje z dogovorom s Čevljarskim kombinatom »Planika« Kranj pričelo z usposabljanjem 50 delavk za šivanje zgornjih delov čevljev. Ob enem se je pričelo tudi z rekonstrukcijo šivalnice. Ta je pričela poizkušati obratovati oktobra tega leta. Ko bodo prispeli vsi potrebni stroji, bo šivalnica v eni izmeni proizvajala dnevno 600 parov zgornjih delov, pri uvedbi druge izmene pa 1.200 parov čevljev dnevno. V tem letu se je izvršila rekonstrukcija lak oddelka, tako da se je proizvodnja laka povečala od prejšnjih 1.000 metrov na mesec na 4.000 kvadratnih metrov.

Do leta 1963 je po količini proizvodnje bilo na prvem mestu vegetabilno usnje, ki je znašalo 60 % celotne proizvodnje. V letu 1963 pa je proizvodnja vegetabilnega usnja ostala na isti višini, povečala pa se je proizvodnja kromovega usnja, tako da znaša

60 % celotne proizvodnje, vegetabilno usnje pa 40 %. Do te spremembe ze prišlo zaradi tega, ker tržišče oz. čevljarska industrija zahteva vedno večje količine gornjega usnja, manj pa spodnjega (podplatnega), ker tega nadomešča z gumo.

Tudi v izvozu je podjetje doseglo lepe uspehe. Izvoz se je od leta 1962 do leta 1963 povečal za 300 %. Za leto 1964 pa je planirano povečanje izvoza za 30 %. V 7-letnem planu se predvideva 100 % povečanje nasproti letu 1964.

V letu 1962 se je pričelo v podjetju z razpravami o integraciji. Pobudo za to so dali forumi izven podjetja. Zaradi slabe pripravljenosti niso bili doseženi v tem nobeni uspehi. Vzroki neuspeha v tej smeri se lahko iščejo v tem, ker kolektivni bil predhodno obveščen o pripravah za integracijo. Tudi v letu 1963 se vršijo razprave o integracijskem procesu, vendar v drugačni obliki kot v letu 1962 in kot kažejo vsi pokazatelji, bo podjetje že do konca leta prišlo v tej smeri do konkretnih rezultatov. Integracija, o kateri se vršijo razprave, ni mišljena le v republiki, ampak povezana z SR Hrvatsko in AP Vojvodino.

Po predvidevanjih in predosnutku, ki je v izdelavi in razpravi, bi se ta integracija oz. sodelovanje obdržalo:

— v skupni nabavi surove ko-

že, kar pomeni, da se bo osnovna surovina nabavila namensko in sukcesivno;

— v skupni prodaji gotovih izdelkov, kar pomeni, da si bodo podjetja po že obstoječi dobro organizirani trgovski mreži zagovila hitro prodajo gotovih izdelkov na domačem in tujem tržišču, in dalje planiranje proizvodnje (planirano za daljši čas);

— v skupnem planiranju proizvodnje, ki bo omogočilo ožjo specializacijo proizvodnje, s tem v zvezi pa pocenitev in povečanje proizvodnje;

— v skupni tehnični pomoči. S tem v zvezi bodo bolj koncentrirani tehnični kadri, kar bo gotovo pospeševalo boljše proizvodnjo in organizacijo dela.

Novost v tem osnutku je tudi v tem, da se ne bi formirala nobena direkcija ali organ, ki bi urejal vse stvari od vrha navzdol, ker kot imamo izkušnje, taki organi večkrat gotove stvari zbirokratizirajo in s tem zavirajo procese v samoupravljanju in proizvodnji. Vse planiranje, nabava, prodaja, proizvodnja itd. se bo vršilo v štabnih organih, ki jih bodo sestavljali predstavniki vseh štirih podjetij. Novost je tudi v tem, da bi na seje samoupravnih organov prihajali predstavniki samoupravnih organov ostalih treh podjetij. Imeli bi pravico, postavljati gotova vprašanja in prenašati sklepe in mišljenje njihovih samoupravnih organov.

Namen razprav, sestankov, sestavljanja osnutkov o tej integraciji pa je v tem, da bi si vsi štirje kolektivi zboljšali situacijo, glavni cilj pa je povečanje sredstev podjetij in s tem v zvezi osebnih dohodkov.

**Ob 20-letnici ustanovitve
naše republike
čestitajo**

Tovarna usnja Šoštanj

**Tovarna gospodinjske
opreme**

»Gorenje« Velenje

**Komunalno obrtni center
Velenje**

Eno izmed najmlajših podjetij v komuni Velenje je tovarna gospodinske opreme Gorenje. Razvila se je iz majhnega obrata v Gorenju, kjer je svoje čase izoblikovala temelj svoje proizvodnje in odnesla tudi svoje ime — Gorenje. Razvijala se je postopoma iz malega obrtniškega podjetja, katerega ustanovitelj je bil ObLO Soštanj leta 1947.

V letu 1953 je poleg kovinske proizvodnje začela eksploatirati tudi bentonite in zeleni tuf. 1958. leta pa se je podjetje preorien-

Lep razvoj

bilo na razpolago dovolj ženske delovne sile. Novi delovni prostori pa so omogočili razširitev in pocenitev proizvodnje. Poleg tega je podjetje pridobilo tudi na ugodnejših transportnih po-

Z ozirom na hitri razvoj in potrebe, ki se pojavljajo na tržišču se je podjetje odločilo, da pristopi h gradnji nove tovarne, ki naj bi rast podjetja še pospešila in ga uvrstila tako po kvaliteti,

pločevine v zadostnih količinah. Z ozirom na stalno izboljšavo tehnološkega procesa prehaja »Gorenje« na industrijsko organiziran način dela. Rezultati so vidni, saj je proizvodnja postopoma naraščala: 1960. leta 27.309 kosov, 1961. leta 44.856. 1962. leta 52.647 in 1963. leta 105.000 kosov. V 1966. letu bo predvidoma zajeto 300.000 kosov letne proizvodnje, ali 12 milijard bruto produkta.

Podjetje bo skrbelo in se pril-

TOVARNE GOSPODINSKE OPREME VELENJE

tiralo na proizvodnjo štedilnikov in peči. Prevzem te proizvodnje je poleg osvojitve tehnološkega postopka zahteval tudi večje prostore za proizvodnjo in skladišča. Porast proizvodnje je zahteval nove delovne prostore, te pa je podjetje dobilo s preselitvijo 1960. leta v stare rudniške prostore v Velenju. V Velenju je

godilo današnjemu okusu preoblikovanju primernih, vseskozi funkcionalnih, gospodinskih artiklov. S tem bo približalo lastno proizvodnjo skupnim načrtom, dogovorjenim normam in kvaliteti. To je cilj in njegova vsebina glede na potrošnika: So-

dobno, ceneno, okusno in ustrezno.

godilo današnjemu okusu preoblikovanju primernih, vseskozi funkcionalnih, gospodinskih artiklov. S tem bo približalo lastno proizvodnjo skupnim načrtom, dogovorjenim normam in kvaliteti. To je cilj in njegova vsebina glede na potrošnika: So-

dobno, ceneno, okusno in ustrezno.

dobno, ceneno, okusno in ustrezno.

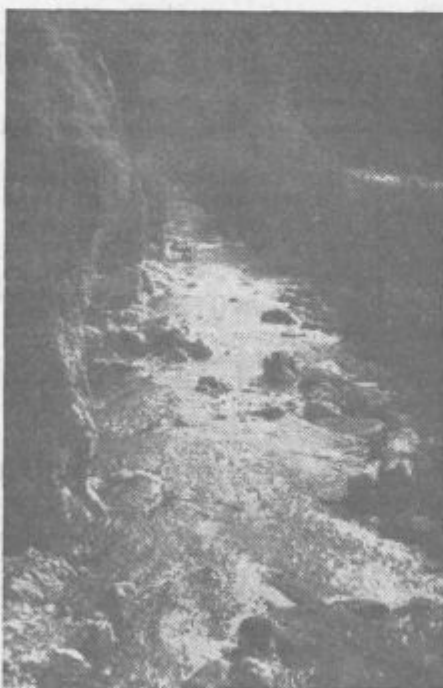
Preskrba Šaleške doline s pitno vodo

Izredno hiter gospodarski razvoj Šaleške doline je narekoval obnem tudi pospešeno izgradnjo naselij, predvsem mesta Velenja, pa tudi Soštanj in obrobni vasi. Z razvojem obstoječe industrije in ustanovitvijo novih podjetij, je število prebivalstva skokoma raslo. Moderna izgradnja stanovanjskih stavb in modernizacija industrije, sta zahtevali iz dneva v dan večje količine uporabne vode, katere pa z obstoječimi kapacitetami ni bilo mogoče več dobavljati. Posebno poleti in ob potrošnih konicah se je moralo pristopiti k omejitvam v porabi, da bi se zagotovila najnujnejša količina potrebne vode.

Tak način reševanja pomanjkanja vode pa ni bilo mogoče sprejeti kot stalno prakso, predvsem zaradi nevarnosti nastajanja gospodarske škode in pa zaradi upravičenega negotovanja prebivalstva. Že od leta 1950 izkoriščamo za potrebe velenjskega vodovoda zajetje triadnih voda v jami Rudnika lignita Velenje, ki je zadoščevala približno do konca leta 1961. Že takrat pa so pričele nastajati motnje v dobavi zaradi pogostih okvar na omrežju, delno pa tudi zaradi okvar v črpališču zajetja. Največja težava pa je zaradi premajhnega rezervoarja, ki s svojimi 500 m³ zaloge ne more pokrivati več kot 4 ure izpada dobave, v konicah potrošnje pa samo 2 uri. Predvsem zaradi tega so potrošniki vedno občutili še tako kratke izpade vode; saj je dnevna poraba okrog 3000 m³, in to predvsem v času od 5. do 17. ure. V letu 1963 je pomanjkanje vode postalo tako pereče, da smo morali vsem gradbiščem v glavni gradbeni sezoni ukiniti dobavo pitne vode za potrebe gradnje, da smo lahko zadostili potrebam gospodinjstev in industrije, pa še to z določenimi omejitvami.

Takšno obstoječe stanje in pa predviden razvoj industrije v letu 1964 je narekoval hiter in odločen ukrep. Občinska skupščina Vele-

nje je sprejela ureditev vprašanja oskrbe s pitno vodo Velenja in Pesja kot enega glavnih problemov in že v poletju 1963 so bila izvršena merjenja novih izvirov v Paki pri Velenju. Ugotovitve so bile več kot zadovoljive. Izvir pri Hudi luknji daje 85 litrov v sekundi, dva Paška studenca 40 lit-

rov v sekundi in izvir pod Vodnikom nadaljnjih 25 litrov v sekundi, kar daje skupno 150 litrov v sekundi. Ta količina vode pa zadoštuje za dokončni razvoj Šaleške doline. Takoj so bili naročeni projekti za izgradnjo vodovoda do Velenja, ki so danes že gotovi in na razpolago.

Gradnja vodovoda predvideva dve etapi izgradnje. V prvi etapi se bo položil en cevovod \varnothing 300 mm iz zajetja pri Hudi luknji, ki bo zagotavljal prvih 85 litrov vode v sekundi, kapaciteta cevovoda pa

znaša 110 litrov v sekundi, zato bi po potrebi lahko priključevali na njega postopoma še Paške studence. V drugi etapi pa se bo položil še drugi cevovod \varnothing 300 mm, tako da bo zagotovljena vsa potrebna količina vode.

Da se je pristopilo k etapni izgradnji, je iskati vzroke v tem, da je trenutna poraba vode za Velenje 35 litrov na sekundo in da bo en cevovod zadoščoval za vrsto let, saj dovoljuje trikratno povečanje porabe. Drugi razlog pa je ta, da trenutno majhna poraba vode na-

tri komore po 500 m³, tako da bo obstajala rezerva vode za ca. 12 ur, kar bo napram sedanjemu stanju izredno ugodno. Iz rezervoarja vodi cevovod \varnothing 300 mm do obstoječega mestnega omrežja.

V perspektivi je predvsem tudi podaljšek vodovoda preko Pesja do Soštanj, s čemer bi dosegli povezavo z vodnimi zajetji v Belih vodah in Topolšici, ki že služijo potrebam šoštanjkega vodovoda.

Z regulacijo Pake med Velenjem in Soštanjem nastaja nevarnost, da bo obstoječi vodnjak zajetja za vodovod Pesje izgubil z znižanjem nivoja talne vode potrebni dotok in je računati, da bo podaljšek vodovoda od Velenja do Pesja postal vprašanje bližnje bodočnosti.

Z namenom, da se zagotovi vsem potrošnikom pitna voda že v letu 1964 v potrebni količini, se bo pristopilo h gradnji že 1. 12. 1963, in sicer na izgradnji zajetja pri Hudi luknji. Računamo, da bo ob ugodnih vremenskih pogojih preko zime izkopen tudi del kanala za cevovod, ker ta poteka pretežno v skalnatem terenu.

Stvarne potrebe in na tej osnovi predvideni tempo izgradnje vodovoda dajeta možnost, da bo po novem cevovodu stekla voda že v začetku oktobra 1964. Vendar pa nastopa pri vseh teh predvidevanjih še močan činitelj: potrebna finančna sredstva. Z ozirom na to, da problem vode prizadeva vsakogar na tem področju, računamo na finančno pomoč delovnih organizacij, od prebivalstva pa kot že tolikokrat pri skupnih interesih, sodelovanje v obliki prostovoljnega dela. Velenjčani so navajeni skupne probleme reševati skupno, zato ni bojzani, da tudi v tej akciji ne bi uspeli. Končno je zdrava pitna voda potrebna vsakemu posamezniku ter vsaki delovni organizaciji. Zato nihče ne more oporekati, da za rešitev tega vprašanja ni osebno zainteresiran. Težave v letu 1963 so poznane vsem Velenjčanom, saj so jih vsi občutili, zato se pričakuje tudi primerne razumevanje od vseh, ki lahko pri izvedbi te prepotrebne gradnje kakorkoli sodelujejo.

Konec problemu pitne vode?
Predvidevanja govore, da bo res tako; in to že leta 1964. Ko bo izpod teh globlin črpana zdrava pitna voda.

pram kapaciteti, ki bi jo dajala oba cevovoda, ne bi pokrivala ogromnih izvedbenih stroškov, oziroma bi morala cena vodi toliko porasti, da bi zopet predstavljalo nerešljiv problem.

Projekt vodovoda predvideva zajetje pri Hudi luknji in traso vodovoda v glavnem ob cesti Velenje — Slovenj Gradec do križišča te ceste z železnico v Šaleku pri Velenju. Tu se cevovod odmakne od ceste in vodi do rezervoarja nad cerkvijo v Smartnem pri Velenju. Rezervoar bo obsegal

Kmalu bomo praznovali 10. obletnico

Naravni pogoji, to je z gozdovi relativno bogata Šaleška dolina, so bili povod, da so že v pred-aprilski Jugoslaviji nastali zanetki lesne predelave v predelovalnih obratih zasebnih lastnikov. Ti so le del surovin predelali v polproizvode, medtem ko je večji del istih odtekal iz doline v obliki neobdelanih gozdnih sortimentov, neznanati procent pa se je oplemenitil v finalne izdelke.

Šele po zadnji vojni, je zaradi velikega razmaha gradbene dejavnosti v Šaleški dolini nastala večja potreba po finalnih lesnih izdelkih, kar je narekovalo povečanje proizvodnih zmogljivosti za finaliziranje lesa. Odločnejši korak na tej poti je bil storjen v letu 1954, ko se je iz dosedanjih malih obratov in delavnic ustanovil Lesnoindustrijski kombinat.

V svojem, skoraj 10-letnem razvoju je združeno podjetje dokazalo gospodarsko upravičenost obstoja, kar najbolj nazorno prikazujejo podatki povprečne mesečne proizvodnje (po lastni ceni) v letih 1955—1962.

1955	—	4,615.000
1956	—	6,917.000
1957	—	9,003.000
1958	—	16,625.000
1959	—	17,127.000
1960	—	25,666.000
1961	—	27,439.000
1962	—	30,903.000

Pri vsem tem pa je zanimivo, da se število zaposlenih ni bistveno povečalo, ampak je v posameznih letih celo presegalo povprečje zadnjih dveh let.

Nepoučeni bralec se bo verjetno namrdnil in primerjal uspehe drugih gospodarskih podjetij v Šaleški dolini, zato je potrebno takoj poudariti, da je razvoj lesne industrije tesno povezan z načrtnim ter glede na naravni prirastek, omejenim izkoriščanjem naravnega gozdnega bogastva. Dobava lesa, predvsem hlodovine, je še vedno kontingentirana ter se ne ravna po osnovnem ekonomskem zakonu ponudbe in povpraševanja. Nerazumljivo pa je, da se napadla hlodovina s tega surovinskega področja marsikdaj neupravičeno dodeljuje drugim predelovalnim obratom, četudi niso krite potrebe našega žagarskega obrata in se z odvozom povzročajo neupravičeni stroški.

Prav gotovo ne bi bilo mogoče dosegati nadaljnji razvoj in povečan gospodarski uspeh podjetja z večanjem primarne predelave ob že tako omejenih količinah gozdnih sortimentov, temveč je nadaljnja perspektiva razvoja podjetja izključno v večjem in popolnejšem oplemenitju teh surovin — finalizaciji lesa.

Zaradi tega je v perspektivnem načrtu razvoja podjetja temu vprašanju posvečena največja pozornost in skrb, saj je bilo v minulem obdobju na tem področju premalo storjenega.

O delu in uspehih našega kolektiva ne moremo objektivno govoriti, če ne omenimo nekaterih kadrovskih problemov. V skoraj 10-letnem obstoju je bila pozornost osredotočena le na vzgojo srednje strokovnega ope-

rativnega kadra, katerega število se je iz leta v leto večalo. Na splošno, pa se je pričelo vprašanje kadrov sistematično reševati šele v zadnjih letih, tako da podjetje trenutno štipendira na različnih izobraževalnih zavodih ali omogoča dopolnilno šolanje 10 osebam ter se v te namene trošijo vsa sredstva, ki jih je mogoče zagotoviti. Poleg takega načina usposabljanja kadrov pa se posveča posebna pozornost strokovnemu in družbeno ekonomskemu izpopolnjevanju znanja čim večjega števila zaposlenih.

Z razvojem podjetja se je razvijalo in utrjevalo delavsko samoupravljanje. Že v začetku leta 1961 je bila izvedena decentralizacija samoupravnih organov, t. j. njihovih pravic, obveznosti in pristojnosti. S tem so bili ustvarjeni pogoji za neposredno in razširjeno samoupravljanje, ki se v nadaljnjem razvoju krepi in pogloblja.

Kljub težavnim pogojem so uspehi dela nesporni in se iz leta v leto večajo. V minulem 1962. letu je bila količinska proizvodnja napram letu 1961 dosežena s povprečno 106,3%, čeprav obrat lesne volne zaradi zastarelosti strojev ter večkratnih težjih okvar na istih, ni uspel v celoti iz-

polniti svojega programa. Čeprav se je realizacija v letu 1962 povečala, pa je bil finančni načrt dosežen samo z 96%, kar je mogoče opravičevati z povečanimi količinami rezanega lesa za izvoz, kar zahteva kvalitetnejšo izdelavo, sušenje v skladovnicah, ostrešje klasiranje in sorazmerno nizko prodajno ceno na italijanskem tržišču, ter znižanje prodajne cene za lesno volno. Kljub temu pa se je dohodek na zaposlenega v letu 1962 napram letu 1961 povečal od 489.000 din na 582.000 din.

V letu 1962 se je podjetje z velikim delom proizvodnje rezanega lesa vključilo v izvoz, kar najboljše ponazorjujejo podatki vrednosti izvoza v posameznih letih.

1960 — 2,814.000 din

1961 — 23,046.000 din

1962 — 77,065.000 din

predvid. za 1963 — 85,000.000 din

Izvozne obveznosti je podjetje sprejelo resno in je kljub zmanjšanemu kontingentu hlodovine v letu 1963 za ca. 1.200 m³ obdržalo enako obveznost izvoza kot v letu 1962, t. j. 2.500 m³ rezanega lesa. Kljub temu pa je že v mesecu novembru izpolnilo

oziroma presešlo izvozno obveznost z izvoženimi 2.600 m³ rezanega lesa. Asortiman artiklov za izvoz v letu 1962 — 1963 dopolnjen z lesno volno, katero podjetje izvažajo v manjših količinah.

Kakor povsod drugod, nekje več, nekje manj, se v delu in razvoju kolektiva občasno pojavljajo težave in ne redko tudi napake, ki se skušajo sproti analizirati in odpraviti. Toda vse to ne more zasenčiti uspehov kolektiva, temveč dokazuje pravilnost osnovnih koncepcij razvoja, saj bo predvidoma že do 25. novembra letos izpolnjen letni finančni načrt podjetja. Pri tem pa ima poleg kolektiva podjetja, pomembne zasluge tudi GG Nazarje, ki je že uspelo izpolniti letni plan obveznosti do našega podjetja v dobavi hlodovine, kar je prvič v času obstoja našega kombinata.

V teh nekaj vrsticah deloma spremljanih s podatki, smo želeli seznaniti bralec z delom in razvojem podjetja v minulem 10-letnem obdobju. Prihodnjic pa bomo skušali seznaniti bralec z obširnimi programom in perspektivnim načrtom 7-letnega razvoja podjetja, ki je v grobih osnutkih že sprejet, in se za njegovo uresničitev kolektiv resno prizadeva.

Nekateri problemi zdravstvene službe na območju občine Velenje

Zdravstvena služba je v obdobju po osvoboditvi, predvsem pa v zadnjih letih, naredila velik korak v svojem razvoju. Mirno lahko trdimo, da tako široko zdravstveno zaščito, kot jo uživajo državljani pri nas, uživajo redko kje v svetu. Zdravstvena služba je mogoče šla v svojem razvoju dalje, kot je šel razvoj gospodarstva in ostalih družbenih služb. To lahko samo pozdravimo.

Iz razvoja zdravstvene službe je razvidno, kako veliko vlogo igra ta služba v naši družbi. Zdravstvena služba v naši občini je v zadnjem letu dobila na razpolago novozgrajen zdravstveni dom v Velenju, adaptiran pa je tudi zdravstveni dom v Šošanju, lekarniška služba ima ustrezne prostore, ustanovljene so bile specialistične ordinacije, razširila se je zaščita nosečnic, dojenčkov, predšolskih in šolskih otrok, in to ne samo v Velenju in Šošanju, temveč tudi v okoliških naseljih. Smelo lahko trdimo, da tako široko zdravstveno zaščito, kot jo imajo naši državljani, ne uživajo državljani v gospodarsko mnogo razvitejših državah. Pri nas se ne postavlja vprašanje ali je nekdo zavarovan ali ima dovolj denarja za zdravljenje. Zdravniška pomoč in zdravljenje je omogočeno vsakemu državljanu.

Sama zdravstvena zaščita dr-

žavljanov zahteva izredno velika finančna sredstva, katera prispevajo sami zavarovanci oziroma gospodarske organizacije. V naši občini so bili skladi socialnega zavarovanja vsa zadnja leta v deficitu, posebno visok je bil ta deficit v sredini leta 1962, ko je dosegel približno 70 milijonov. Proti koncu leta se je situacija popravila, zahvaljujoč tesnemu sodelovanju zdravstvene službe z gospodarskimi in družbenimi organizacijami, tako da se je ta deficit ob koncu leta občutno zmanjšal. Eden od važnih vzrokov za takšno pomanjkanje sredstev skladov socialnega zavarovanja v naši občini, je odstotek izostankov z dela. Naša občina ima skoraj najvišji odstotek izostankov z dela v okraju Celje in v SRS. Vzroki za tako visok odstotek so deloma objektivne, deloma pa subjektivne narave. Vidi se, da nekateri zavarovanci izkoriščajo širino zdravstvene za-

ščite in poizkušajo, da dobivajo bolniški stalež za manjše stvari, za reševanje raznih osebnih problemov. Da bi dobili bolniški stalež, si celo izmišljujejo znake raznih obolenj. S tem po nepotrebnem obremenjujejo zdravstveno službo, tako da zdravnikom ostane manj časa za pregled resnih bolnikov. Takšni zavarovanci, kateri prihajajo v ambulanto samo zato, da bi dobili bolniški stalež, povečujejo gnečo v naših ordinacijah in dobo čakanja. S tem ne trdimo, da naj ne bi hodili ljudje za manjšimi težavami k zdravniku, mislimo pa, da bi bilo dobro, da se poslužujejo zdravniške pomoči izven svojega rednega delovnega časa. V ta namen imamo odprte redne ordinacije v popoldanskem času in to v Velenju in Šošanju.

Na zdravstveno stanje zavarovancev na območju naše občine sigurno slabo vpliva nepravilno koriščenje letnega, tedenskega in dnevnega odmora oziroma dopusta. Opazamo že, da ljudje ne koristijo pravilno svoj prosti čas, da v njem še delajo. S prekomernim delom se znižuje odpornost človeškega organizma in tako ljudje lažje obolijo. Ima pa to prekomerno delo še eno slabo stran, ljudje se hitreje starajo in lažje obolijo za različnimi boleznimi, katere hitreje dosežejo do smrti. Menimo, da bi morali državljani posvetiti več pozornosti pravilni uporabi svojega prostega časa. Stremeti pa

(Nadaljevanje na 9. strani)

USPEHI PROIZVAJALNEGA DELA

Že v mesecu aprilu letošnjega leta smo v Rudarju pisali o uvedbi proizvodnega dela v osmih razredih osnovne šole. Učenci so preživeli teden dni v podjetjih in ustanovah. Tam so se spoznali s pravim utripom delovnega življenja. V aprilski številki »Rudarja« smo povedali, da ne predstavljajo proizvodnega dela le žive, neposredne vezi šole z življenjem. Vrednost proizvodnega dela je veliko večja. Predvsem nastopa kot nova učno-vzgojna oblika v šoli. Poleg spoznavne funkcije različnih delovnih procesov, značilnih družbenih odnosov in svojstvene organizacije, naj učenci pod vzgojnim vodstvom svojih učiteljev in inštruktorjev poglobljajo in aplicirajo svoje znanje o različnih zakonitostih, ki so se jih učili v šoli...

Solniki so prizadevno in uspešno vodili proizvodno delo osmošolcev od 22. do 28. aprila. V pretežni večini so pri podjetjih in ustanovah naleteli na razumevanje in pomoč. Zal pa smo ponekod sicer sodelovali, toda to je bilo sodelovanje naglice in površnosti, ki ji je modrovala enostranska usmerjenost v realizacijo akordnega dela.

Starši so proizvodno delo svojih otrok nadvse ugodno sprejeli in komaj bi našli kak primer negodovanja. Učenci in učenke so delo vzeli zelo resno, o čemer pričajo številne izjave, ki so jih napisali v svojih dnevnikih dela. Res škoda, da jih na

tem mestu ne moremo citirati.

Omenimo pa naj, da smo mimo navedenih ugodnih ocenjevanj pri organizaciji proizvodnega dela naleteli — k sreči v majhnem obsegu — na čisto odklonilna stališča. Tudi v Velenju smo srečali drugače sicer razgledane in upoštevane ljudi, ki so nam ob organizaciji proizvodnega dela govorili: zopet uvajate nekaj novega, kar se ne bo obneslo. Proizvodno delo je za njih gola novotarija, brez vsakih osnov. Večkrat smo jih vprašali, kako utemeljujejo svoje odklonilno stališče. Največkrat so utemeljevali svoj odpor do proizvodnega dela z negativnim odnosom do nekaterih reformnih gibanj v našem šolstvu. Včasih pa smo slišali »argument«: Ko sem bil jaz mlad... Odevec je pripovedovati, da za logično razmišljanje to sploh ni osnova. Zlasti ne na polju družbene znanosti, kot je na primer pedagogika, ki se vzporedno z razvojem družbene misli bogati in (spreminja) razvija tako v teoretičnem, kakor tudi v praktičnem oziru. Bržkone tem ljudem ni znano, da je vzgoja dejansko nastajala ob praktičnem vsakodnevnem delu. V marksistični pedagogiki pa konkretni stiki z družbeno proizvodnjo in stvarnostjo nasploh predstavljajo eno izmed izhodišč za vzgojo otrok. Dandanes celo buržoazno angleško šolstvo vidi potrebo, da otroke že s štirinajstim letom vključuje v poslovanje

tovarne, le da pri njih ta nova oblika zavzema tako vsebinsko in metodično izpeljavo, ki jo narakujejo kapitalistični vzgojni smotri.

Nimamo zbranih vseh zaključkov o uspehih proizvodnega dela. Svojo ugodno ceno opiramo na anketni vprašalnik, ki so nam ga posredovali učitelji, pa tudi na razgovore s predstavniki podjetij, starši in učenci.

Naj s tem v zvezi omenimo, da pogrešamo sistematična preučevanja naše pedagogike. Včasih se zazdi, da smo vse preveč vezani na vzgojna umovanja, ideje in miselne zaključke, ki jih kdo zasnuje v svoji glavi. Morda res manj razmišljamo o tem, če so tako zasnovani zaključki res dejanski odraz tiste vzgojne resničnosti, v kateri živimo.

V velenjski občini so se udeležili proizvodnega dela vsi otroci, ki so v šolskem letu 1962/63 obiskovali 8. razred osnovne šole.

le. Skupaj jih je 250 učencev. Skoraj polovica jih je bila razporejena po svojem lastnem interesu. Približno vsak osmi otrok se poklicno ni vedel samostojno opredeliti (29 učencev). 34 učencev se je s predstavniki podjetij dogovarjalo glede sklenitve učnega razmerja (ali pribl. vsak 7.). Podjetja pa so pokazala interes (glede možnosti sklenitve učnega razmerja) le za 22 učencev. Zanimivo je, da so največ zanimanja za bodoči kader pokazala trgovska podjetja in podjetja lesne stroke; ostali pa znatno manj.

Vpisani podatki predstavljajo le neznaten del proučitve učinkov proizvodnega dela. Tu in tam celo nebitven. Vendar nam zbrane številke zgovorno govorijo. Predvsem pa nam dajejo jasno izhodišče za vzpostavitev nove oblike tudi v tekočem šolskem letu.

Za praznik republike
čestita vsem občanom

Zavod za zaposlovanje
delavcev

Naša mladina in gledališče

Že v lanski gledališki sezoni nas je zelo agilna sekcija »Svobode« — »Mladinski oder« prijetno presenetila z dokaj uspeli uprizoritvama Gobčevega »Kresnička« (9 predstav) in Žižkove »Miklove Zale« (7 predstav). Lepo obiskane uprizoritve in odobravanje širokega kroga naše publike, so najlepše priznanje za ves vložen trud mladih igralcev.

Nadvse pa je razveseljivo, da je v vrstah »Mladinskega odra« lepo število mladih rudarjev, mladink in mladincev RSC in mladink raznih poklicev — vsega 37 po številu, ki domala ves svoj prosti čas žrtvujejo za svojo ljubiteljsko dejavnost, ter da s to, v lanski sezoni pričeto tradicijo, v letošnji sezoni pridno nadaljujejo.

Ti mladi ljubitelji gledališča so dne 16. in 17. 11. 1963 otvorili tudi letošnjo gledališko sezono v Velenju, in sicer z Jurčičevim

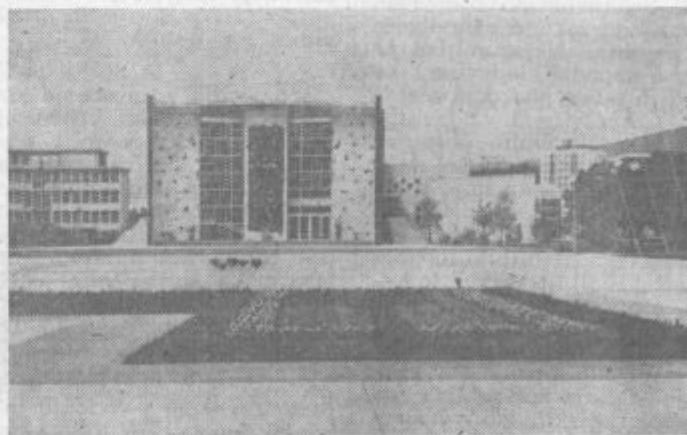

»Desetim bratom«. Delo je režiral tov. Hrovat Rudi, idejne skice za sceno je izdelal tov. ing. arh. Janušič, maske tov. Tajšek Vinko, oderski mojster pa je bil tov. Smrečnik Stane. Vsa mizarška, tapetniška in slikarska dela so izvršili za »Kresnička«, »Miklovo Zalo«, kakor tudi za »Desetega brata« mladinci sami. Za »Desetega brata« je bilo potrebnih 35 vaj, ter so v študij in za izdelavo kulis vložili preko 2.400 ur zato, da sebe prosvetlujejo — našemu delovnemu človeku pa nudijo po napornem delu nekaj uric prepotrebne razvedrila.

Po vsej verjetnosti nas bodo v mesecu decembru ponovno presenetili z novo premiero — z najlepšim liričnim delom Williama Shakespeara »Romeo in Julija«, prav tako pa bodo ponovili še »Desetega brata«.

Z ozirom na prizadevanja in požrtvovalnost mladih ljubiteljev gledališča skrbimo zato, da jim vsaj z obiskom njihovih predstav izkažemo našo pozornost in priznanje, kar vsekakor zaslužijo. K tej izredni prizadevnosti in požrtvovalnosti »Mladinskemu odru« iskreno čestitamo.

hr

Delavsko prosvetno društvo
„SVOBODA“ Velenje

čestita

K 29. NOVEMBRU

— DNEVU REPUBLIKE

FILMSKA VZGOJA TUDI MED UČENCI RŠC

Zamisel, da se ustanovi na RŠC Velenje filmski klub, je padla na plodna tla. Mladi filmski gorečnejši so pod vodstvom izkušenih predavateljev in vzpodbujeni pod okriljem Svobode ustanovili pravcati klub, izbrali izmed svoje srede upravni odbor ter začeli z delom. Lotili so se najprej scenarij s kratkometražno reportažo in prav sedaj snemajo z 8 mm amatersko kamero prizor iz njihovega življenja, iz šole in delovišča ter kako so zasadili lopate prostovoljci, ki pomagajo pri graditvi novega šolskega trakta. Tako bo v nekajminutni projekciji steklo življenje Velenja — danes za Velenje — jutri... Ko bo zmanjkalo celuloidnega traku in jih

bo vreme pregnalo od zunanjih posnetkov, ne bodo držali križem rok. Ob sredah zvečer bodo prirejali diskusijske večere pod naslovom: Filmska panorama. Ob besedi in sliki se bo odkrila marsikatera skrivnost iz zgodovine filmskega zapisa ter vrsta trikov, brez katerih si »tovarne sanj« ne moremo misliti. Tudi tekoči filmski repertoar ne uide. Ob njem se krešejo mnenja, obdelujejo misli in besede, kajti film ni kar tako lahko oceniti ali je dober ali slab. Skratka, filmska vzgoja, ki ima nedvomno velik vpliv na oblikovanje sodobnega človeka, si je odločno utrla pot med mladimi bodočimi rudarji.

Božo Vračko

Oglejte si

SPORED KINO PREDSTAV za čas od 15. 11. do 31. 12. 1963

28. — 29. 11. 1963 »Gonja za Zmajem«, jugoslovanski film
 30. 11. — 1. 12. 1963 »Maratonska bitka«, italijanski barvni Cs film
 3. — 4. 12. 1963 »Mrtve oči Londona«, Zap. nem. film
 5. — 6. 12. 1963 »Dekle s kovčkom«, italijanski VV film
 7. — 8. 12. 1963 »Zavski vrtiljak«, ameriški barvni Cs film
 10. — 11. 12. 1963 »Parada popevk 1961«, Zap. nem. film
 12. — 13. 12. 1963 »Čočara«, italijanski VV film
 14. — 15. 12. 1963 »Povratek v mestece Peyton«, amer. barvni Cs film
 17. — 18. 12. 1963 »Ali ljubite Bramsa«, ameriški Cs film
 19. — 20. 12. 1963 »Roko in njegovi bratje«, italijan. Cs film
 21. — 22. 12. 1963 »Traper Keli«, ameriški barvni Cs film
 24. — 25. 12. 1963 »Avanture mladega človeka«, ameriški barvni Cs film
 26. — 27. 12. 1963 »Rana jesen«, jugoslovanski VV film
 28. — 29. 12. 1963 »Uzda na vratu«, francoski Cs film
 31. 12. 1963 — 1. 1. 1964 »Vse za smeh«, ameriški film

NEKATERI PROBLEMI ZDRAVSTVENE SLUŽBE...

(Nadaljevanje s 7. strani)

moramo tudi k temu, da bi odpadlo nadurno delo in nedeljsko delo. Tudi 7-urni delavnik, ki je predviden v naši ustavi in katerega ponekod že uvajajo, je bil sprejet predvsem iz razlogov, da se zaščiti zdravstveno stanje delavcev in zviša njihova produktivnost. Na našem območju je izredno mnogo obolenj prebavnih organov, to je želodca in črevesja, kar je vsekakor v zvezi z nepravilno prehrano in prekomernim uživanjem alkoholnih pijač. Pravilni prehrani bi se moralo posvetiti več pozornosti in to v individualni prehrani, to je v domačem gospodinjstvu, kakor tudi v obratih družbene prehrane. Nezadostna ali slabo pripravljena prehrana vodi k različnim boleznim ali pa zmanjšuje odpornost organizma. V zadnjem času opažamo, da naraščajo nezgode izven dela. Ko se poglobljamo v vzroke teh nesreč, vidimo, da je zelo pogosto temu kriv alkohol v prekomernih količinah. Pa ne samo da pride zaradi alkoholizma do nezgod, večja količina alkohola počasi zastruplja človeški organizem in dovede do različnih težkih obolenj. Delavci, ki pijejo večje količine alkohola, so naslednji dan v službi izmučeni in često je tudi alkohol vzrok različnih nesreč pri delu.

Navedli smo samo nekaj raz-

logov za tako visok stalež na območju naše občine. Bilo bi potrebno, da naši državljani tudi sami pripomorejo k znižanju bolniškega staleža s tem, da se držijo zdravnikovih navodil. Pogosto se opaža, da ljudje, kateri bi morali ležati in redno jemati zdravila, se ne ravnaajo po navodilih in s tem seveda zavlačujejo zdravljenje. Opaža se tudi, da bolniki ne jemljejo redno zdravil in ta zdravila so zelo pogosto zelo draga. Vse to seveda podaljšuje zdravljenje in s tem tudi stroške socialnega zavarovanja. Moramo se zavedati, da je nujno potrebno, da se izdatki za zdravstveno varstvo ustalijo in da ne rastejo vsako leto. V primeru, da bodo ti stroški še naraščali, bi to direktno bremenilo naše kolektivne zavarovance pri njihovem osebnem dohodku.

Pravice, katere uživajo naši zavarovanci, ne mislimo v ničemer omejevati in jih tudi ne moremo. Vendar bi pa priporočali, da se vsi državljani zavedajo, da zdravstvena služba oziroma usluge, katere ona nudi, terjajo zelo visoka finančna sredstva in da je zelo dobro, da se z njimi štedi. Ne mislimo omejevati zdravstvene zaščite, obratno, v naslednjem letu se predvideva še večja razširitev zdravstvene službe, vendar menimo, da naj to zaščito uživa samo tisti, ki je je potreben.

Dr. F. A.

Prijetni večeri v delavskem klubu

Da bi v Velenju še bolj poživeli kulturno in zabavno življenje, je Delavski klub organiziral oziroma pripravil vrsto predavanj in slikarsko kiparskih razstav.

Posebnost in novost za poživitev klubskega življenja so kulturni večeri, ki so združeni z različnimi predavanji o svetu v sliki in o naši preteklosti. Vse to nam daje novo obliko klubskega življenja.

Posebej velja poudariti, da bodo omenjeni klubske večeri vsak torek s pričetkom ob 20. uri. Da bi zagotovili nemotenost predavanj, je Delavski klub sklenil, da v času predavanja, to je od 20. do 21.30 ure ne bo gostom točil oziroma serviral nobenih pijač.

Pa si oglejmo plan kulturnih večerov in razstav.

KULTURNI VEČERI

3. 12. 1963: Predavanje o Danskem ob 20. uri.
 10. 12. 1963: Večer ciganske lirike ob 20. uri.
 17. 12. 1963: Razgovor o športnih dogodkih ob 20. uri.
 24. 12. 1963: Dramski klubski večer ob 20. uri.
 31. 12. 1963: Silvestrovanje s kulturnim sporedom ob 20. uri.
 7. 1. 1964: Glasbeni večer »Fantov na vasi« ob 20. uri.
 14. 1. 1964: Predavanje o Grčiji ob 20. uri.
 21. 1. 1964: Salonski koncert rud. godbe ob 20. uri.
 28. 1. 1964: Pevski koncert moškega zbora ob 20. uri.
 4. 2. 1964: Zunanjepolitično predavanje ob 20. uri.
 11. 2. 1964: Predavanje o turizmu z diapozitivi ob 20. uri.
 18. 2. 1964: Pesniški večer ob 20. uri.
 25. 2. 1964: Od Celja do Himalaje z diapozitivi ob 20. uri.

3. 3. 1964: Violinski koncert ob 20. uri.

10. 3. 1964: Po poteh XIV. divizije ob 20. uri.

17. 3. 1964: Večer umetniške besede ob 20. uri.

27. 3. 1964: Humoristični večer ob 20. uri.

RAZSTAVE

Od 22. 12. do 3. 1. 1964: Slike in nje: včeraj in danes (ak. slikarke Dore Plestenjak).

Od 12. do 3. 1. 1964: Slike in zapiski iz NOB.

Od 5. do 20. 1. 1964: Razstava akvarelov in olj (ak. slikarja Vidica).

Od 24. 1. do 15. 2. 1964: Razstava plastike in olj (ak. slikarja Jana Oljeta).

Od 20. 2. do 12. 3. 1964: Razstava otroških risank (I. os. šole Velenje).

Od 15. do 30. 3. 1964: Razstava grafik (ak. slikarja Božidarja Jakca).

VSEM OBISKOVALCEM ČESTITA K DNEVU REPUBLIKE

DELAVSKI
 KLUB RUDNIKA
 LIGNITA
 VELENJE

Spored prireditev v kulturnem domu v Velenju

Nedelja, dne 1. 12. 1963 ob 20. uri: Koncert narodno-zabavne glasbe pod naslovom »Za staro in mlado« — izvaja ansambel Boris Frank s svojimi Krajnci. Poje Danica Filipič-Humorist Brežnikov Vanč.

Nedelja, dne 8. 12. 1963 ob 10. uri in 15 minut: Matineja opernih arij RTV Ljubljana. Izvajalci: Ljubljanski sind. sinfonični orkester pod vodstvom dirigenta majorja Pavleta Brzulje. Pevci: Brajnik, Bukovčeva, Korošec in Hočevarjeva.

Prosimo obiskovalce, da zaradi radijskega prenosa zasedejo svoja mesta v dvorani do 10. ure in 15 minut.

Sobota, dne 14. 12. 1963 ob 20. uri: Gostovanje Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja s satiričnim kabaretom: »Smeh ni greh«.

Termin okoli 22. 12. 1963 je rezerviran za proslavo v počastitev dneva JLA.

Četrtek, dne 26. 12. 1963 ob 15. in 18. uri: Gostovanje Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja z mladinskim delom Jura Kislingerja: »Izlet«.

Sobota, 28. 12. in nedelja, 29. 12. 1963 je rezervirana za eventualno premiero našega Mladinskega odra »Romeo in Julija«.

Tudi v mesecu decembru bodo v mali dvorani Kulturnega doma redne predstave lutkovnih igric, filmskih risank in pravljic za naše najmlajše.

hr

Program »SVOBODE« v mesecu decembru

Lahko rečemo, da danes skoraj ne moremo govoriti o nekem uspešnem delu, če nismo zanj izdelali programa. Delavsko prosvetno društvo »Svoboda« Velenje je na svoji seji plenuma obravnavalo program dela v sezoni, ki je bil sestavljen na predlog sekcij:

Objavljamo nekaj najvažnejših prireditev v mesecu decembru 1963:

— Akademija v počastitev dneva JLA, 9 lutkovnih predstav, 7 filmskih predstav pravljicnih filmov, šahovski dvoboj med Cinkarno iz Celja in Velenjem, sodelovanje ekipe na okrajnem šahovskem prvenstvu, pričetek šahovske šole za pionirje in mladince, sodelovanje ekipe na občinskem šahovskem prvenstvu, nadaljevanje plesne šole za pionirje, mladince in odrasle, uprizoritev gledališkega dela ROMEO

IN JULIJA v okviru mladinskega odra, likovna razstava D. Plestenjak v delavskem klubu, organizacija silvestrovanja v delavskem klubu in kinodvorani, dva pravljicična popoldneva za pionirje, pravljicična igrice CENCEK IN DEDEK MRAZ v izvedbi dramskega krožka osnovne šole G. Šiliha, ki bo nekajkrat uprizorjena za praznovanje dedka Mraza in na kraju še program, da bodo velenjski cicibani, pionirji, mladinci in prav tako tudi odrasli pričakali dedka Mraza. Ta prireditev bo na prostorih kotališča v organizaciji »Svobode« društva prijateljev mladine, stanovanjske skupnosti in obeh osemletk.

Prav gotovo bo mesec december nudil vsem Velenjčanom obilo kulturne hrane in veliko zadovoljstva.

»V«

DRUŽBENO - EKONOMSKO IZOBRAŽEVANJE

Delavska univerza v Velenju je izdelala na podlagi večletnih izkušenj okvirni program družbeno-ekonomskega izobraževanja, ki ga je razposlala vsem delovnim kolektivom s priporočilom, da sami na osnovi tega programa planirajo tovrstno izobraževanje v lastnem podjetju.

Okvirni program predvideva tri grupe seminarjev, in sicer seminarje za člane delavskih svetov, seminarje za člane delovnih kolektivov in posebne seminarje s specialno tematiko.

Seminarji za delavske svete imajo v programu grupo predavanj o temi: Kaj in kako dela delavski svet. Od ustave do statutih delovnih organizacij, Proizvodnja, organizacija in ekonomika delovne organizacije. Krepitev notranjih odnosov in pogojev dela, pomembni činitelj večje produktivnosti v delovni organizaciji. Sredstva delovne organizacije in formiranje in delitev dohodka.

Za večino omenjenih tem lahko po želji delavska univerza preskrbi tudi odgovarjajočo literaturo za vse obiskovalce.

Za delovne kolektive so predvidene podobne teme, s tem da je program razširjen še s temami iz osnov družbenega razvoja ter političnega in gospodarskega sistema SFRJ. V teh seminarjih je poleg omenjenih tem predviden še seminarji del, ki obravnava občino in vso aktualno problematiko v komuni. Posebni seminarji del obravnava družino, kot osnovo naše socialistične družbe. Potem program obravnava še vprašanje gospodinjstva. Ta del seminarja naj bi zajel problematiko pravilne uporabe domačega — skupnega de-

narja, proučeval naj bi o kulturni, zdravi, racionalni in ceneni prehrani, o kulturnem in estetskem oblačenju ter o opremljanju stanovanja.

Poseben seminarski del je posvečen osebnosti, kjer naj bi objasnili činitelje, ki vplivajo na oblikovanje osebnosti, na medsebojne odnose v socialistični družbi, na dejavnost izven proizvodnega procesa itd.

Seminarji posebne in specialne tematike naj bi obravnavali probleme o ustavi SFRJ, o problemih zaščite pri delu, o zdravstveni zaščiti in socialnem zavarovanju, o sedemletnem gospodarskem razvoju, mednarodni delitvi dela in zunanje politični problematiki.

Omenjeni okvirni program so dobile vse delovne organizacije že v oktobru. Občinski sindikalni svet je priporočal to vrsto izobraževanja vsem sindikalnim podružnicam in direktorjem gospodarskih organizacij, vendar še do sredine novembra ni bilo nobenega konkretnega naročila pri Delavski univerzi v Velenju.

Okvirni program seveda ne izključuje tem, ki jih ne vsebuje, ter je vsaki gospodarski organizaciji prepuščeno, da planira seminarje po svojih specifičnih potrebah. Delavska univerza je tudi vedno pripravljena s svojimi sodelavci pomagati pri planiranju družbeno-ekonomske vzgoje pri vsakem podjetju, ki si to pomoč želi.

Sistem direktne demokracije predvideva vse širši neposredni vpliv delovnega človeka pri vodenju družbenih nalog. Prav za to nalogo pa je nujno širiti znanje našega delovnega človeka na polju družbeno-ekonomskega znanja, ki je prav tako važno kot strokovno in splošno znanje. Problemu družbeno-ekonomske vzgoje so v zadnjih letih vse gospodarske organizacije z redkimi izjemami (RLV, Gaalinterija in Gorenje) posvečale vse premalo pozornosti. Prepričani smo, da bo široko zajeti okvirni program Delavske univerze v letošnji sezoni pripomogel k oživitvi družbeno-ekonomske vzgoje v gospodarskih organizacijah naše občine.

V. V.

»RUDAR«, glasilo delovnega kolektiva RLV — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik Jože Tekavec — Ostali člani: Franc Pristovšek, Alojz ing. Diaci, Marjan Sušteršič, Ivan Drev in Vinko Šmajc — Izhaja dvakrat mesečno — Tisk Časopisnega podjetja »Celjski tisk« Celje
Cena: 20 din

RUDNAP

podjetje za izvoz in notranji promet
BEOGRAD, VUKA KARADICA 6 — se priporoča!

DINOS — Celje prej ODPAD

podjetje za oskrbovanje gospodarstva z odpadnimi surovinami

Odkupuje in zbira vsakovrstne odpadne surovine iz proizvodnje in zasebnih gospodinjstev, ki jih pripravlja za potrebe industrije v svojih poslovalnicah širom po Sloveniji.

METALKA — Ljubljana

trgovsko uvozno in izvozno podjetje z železino in tehničnim materialom
Se priporoča cenjenim odjemalcem!

DELAVSKA UNIVERZA VELENJE

čestita

K DNEVU REPUBLIKE

vsem delovnim ljudem!

Rudar

St. 14 — 27. novembra 1963

K PRAZNIKU

NOVEMBRU

ČESTITAJO VSEM DELOVNIM LJUDEM

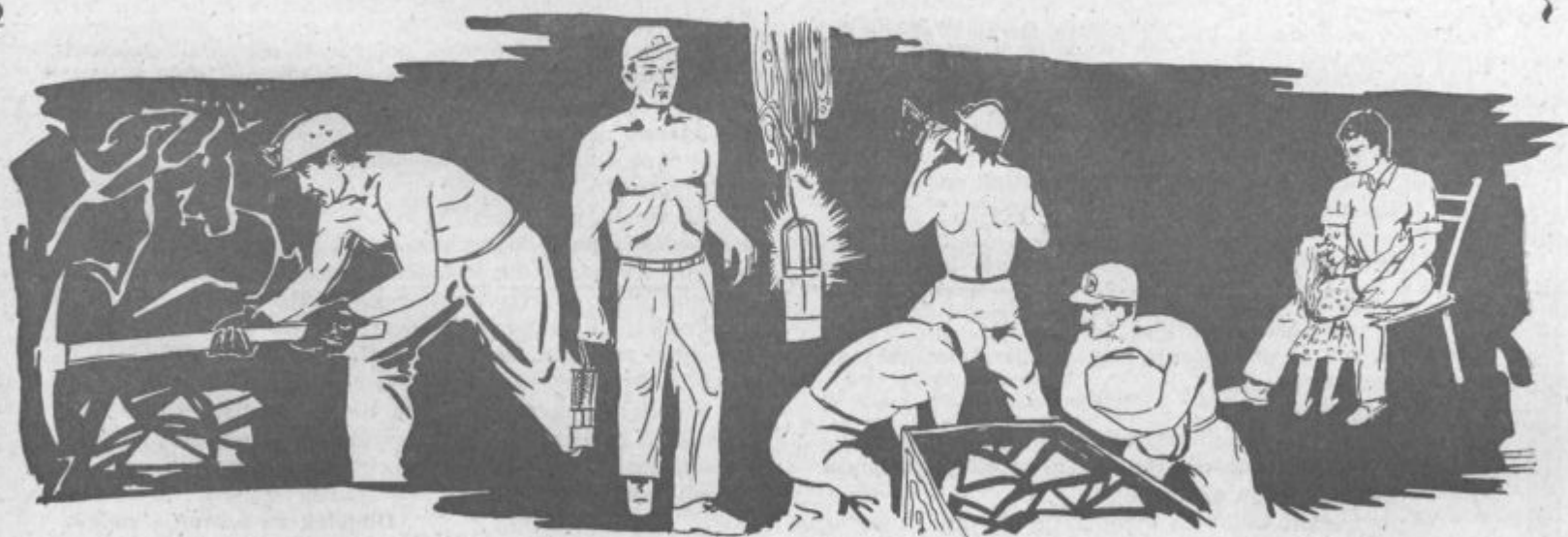
Centralni delavski svet RLV

Rudniški komite ZKS

Rudniški komite ZMS

Sindikalni odbor RLV

Uredniški odbor

SZDL Velenje, vabi vse Velenjčane na

PROSLAVO

v počastitev Dneva republike,
ki bo 28. novembra 1963 ob 19. uri v dvorani kulturnega
doma v Velenju

OBČINSKA SKUPŠČINA VELENJE

OBČINSKI ODBOR SZDLJ VELENJE

OBČINSKI SINDIKALNI SVET VELENJE

OBČINSKI KOMITE ZMS VELENJE

ČESTITAJO

K **129.** novembru - prazniku republike

POSEBNO OBVESTILO

Oddelek za notranje zadeve Občinske skupščine Velenje obvešča lastnike motornih in priklopnih vozil, da bomo po 13. členu pravilnika o registraciji motornih in priklopnih vozil vršili redno podaljševanje registracije za leto 1964

od 10. 12. do 31. 12. 1963

vsak dan od 8. do 13. ure na sedežu občine Velenje (soba št. 18 v pritličju).

Za zamudnike, ki iz opravičenih razlogov ne bodo mogli v zgoraj določenem roku predložiti prijave za podaljšanje redne letne registracije, pa bomo opravljali registracijo od 3. 1. 1964 do 18. 1. 1964 ob istih dneh in urah.

Pri podaljšanju registracije mora stranka predložiti:

- prometno dovoljenje;
- karton o tehničnem pregledu vozila;
- prijavo za podaljšanje registracije motornih vozil (v dveh izvodih);
- statistični list;
- potrdilo o plačani pristojbini za motorno vozilo;
- potrdilo o zavarovanju vozila (samo gospodarske organizacije in ustanove);
- predpisano takso (za avtomobile 700 din, za motorna kolesa 400 din).

Predpisani obrazci, položnice in kolkovina so na zalogi v sprejemni pisarni na sedežu občine Velenje (soba št. 19). Priporočamo, da si vsak lastnik motornega vozila potrebne listine pravočasno nabavi, izpolni in vplača predpisano pristojbino in tako omogoči hitri postopek pri podaljšanju letne registracije.

Obrazci morajo biti čitljivo izpolnjeni (po možnosti s pisalnim strojem ali s črnilom).

Vozila, pri katerih je že poteklo 12 oziroma 6 mesecev od zadnjega tehničnega pregleda, morajo biti pred podaljšanjem registracije tehnično pregledana pri pooblaščenih gospodarski organizaciji za tehnični pregled motornih vozil (bivša Avtoobnova Celje — Medlog ali pri Agroservis v Šempetru).

Za vozila, pri katerih ta rok še ni potekel, se registracija podaljša po zadnjem tehničnem pregledu, kar bo ugotovljeno na kartonu o tehničnem pregledu. Kartonček je treba priložiti ob prijavljanju registracije.

Podjetja in ustanove opozarjamo na odloka o plačilu pristojbin za cestna motorna vozila (Uradni list SFRJ 43/63 in 42/63).

Posebej še opozarjamo, da bomo vsa tista vozila, katerih letna registracija ne bo izvršena do predpisanega roka oziroma do 31. 1. 1964, črtali iz registra motornih vozil in odvzeli evidenčne tablice.

Oddelek za notranje zadeve
Občinske skupščine Velenje